

پرسشنامه هوش معنوی

پرسشنامه هوش معنوی

پرسشنامه هوش معنوی دارای ۴۲ سوال بوده و هدف آن بررسی مولفه های هوش معنوی (زمینه تفکر کلی و بعد اعتقادی، توانایی مقابله و تعامل با مشکلات، خودآگاهی و عشق و علاقه، پرداختن به سجایای اخلاقی) می باشد.

مولفه های پرسشنامه هوش معنوی

سوالات مربوطه	بعد
۱۱، ۱۲، ۱۵، ۱۷، ۲۲، ۲۳، ۲۸، ۲۹، ۳۴، ۳۸، ۳۹، ۴۲	زمینه تفکر کلی و بعد اعتقادی
۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۸، ۱۹، ۲۰، ۲۶، ۳۲، ۳۵	توانایی مقابله و تعامل با مشکلات
۴، ۵، ۶، ۲۴، ۲۵، ۳۰، ۳۱، ۳۳	خودآگاهی و عشق و علاقه
۱۶، ۲۱، ۲۷، ۳۶، ۳۷، ۴۰، ۴۱	پرداختن به سجایای اخلاقی

هوش معنوی

واژه معنویت را به عنوان هسته درونی خودمعرفی کرده اند که می تواند آرامش را به خصوص در شرایط استرس زا به انسان هدیه کرده و او را به یک نیروی برتر در این جهان هستی متصل کند.

هوش معنوی برای نخستین بار در سال ۱۹۹۶ توسط استیونز مطرح شد. بعد در سال ۱۹۹۹ توسط امونز گسترش یافت. امونز (۲۰۰۰) پیدایش سازه هوش معنوی را به عنوان کاربرد ظرفیتها و منابع معنوی در زمینه ها و موقعیت عملی در نظر میگیرد. به عبارتی، افراد زمانی هوش معنوی را به کار میگیرند که بخواهند از ظرفیتها و منابع معنوی برای تصمیم گیری های مهم و اندیشه در موضوعات هستی یا تلاش در جهت حل مسئله روزانه استفاده کنند (شیوا زمانلو، ۱۳۹۲).

آیتم های پرسشنامه هوش معنوی

پرسشنامه هوش معنوی بر اساس مقیاس لیکرت (بسیار کم، ۱؛ کم، ۲؛ گاهگاهی، ۳؛ زیاد، ۴؛ بسیار زیاد؛ ۵) می باشد (توجه مقیاس لیکرت در انتهای پرسشنامه کاملاً توضیح داده شده است).

مخالف	نظری ندارم	موافق	کاملاً موافق
۲	۳	۴	۵
عبارات پرسشنامه هوش معنوی			
			ردیف
			۱
			۲
			۳
			۴
			۵
			۶
			۷
			۸
			۹
			۱۰
			۱۱
			۱۲
			۱۳
			۱۴
			۱۵
			۱۶
			۱۷
			۱۸
			۱۹
			۲۰

۲۱	از زندگی راضی هستم.
۲۲	احساس می‌کنم نیرویی بی‌کران حاکم بر جهان مرا حمایت و پشتیبانی می‌کند.
۲۳	معتقدم هر موفقیت و شکستی که به دست می‌آورم، در وراى آن حکمتی است.
۲۴	می‌توانم به راحتی با انتقاد کنار بیایم.
۲۵	سعی می‌کنم هرگاه با یک مشکل روبرو شدم، تجربیات لذت بخش را به خاطر آورم.
۲۶	معتقدم وقتی از دیگران انتقاد می‌کنیم، خود را بد جلوه داده ایم.
۲۷	به کسی که اکنون هستم و چیزی که اکنون دارم، راضی هستم.
۲۸	از این که با دیگران احساس همدلی می‌کنم، خوشحال می‌شوم.
۲۹	از تماشای کائنات و پدیده‌های آفرینش، احساس لذت می‌کنم.
۳۰	معمولاً نظرات متفاوت دیگران را با آغوش باز می‌شنوم.
۳۱	کاری را که شروع می‌کنم ادامه می‌دهم و همه‌ی مشکلات و دشواری‌های آن را به جان می‌خرم.
۳۲	توانایی (نه گفتن) را ندارم.
۳۳	سعی می‌کنم بدی‌های دیگران را ببخشم و به آنها نیکی کنم.
۳۴	در موقعیتهای بحران‌زا از ارتباط خود با نیرویی قدرتمند و بی‌کران جهت کسب آرامش استفاده می‌کنم.
۳۵	اغلبیه نشستن و فکر کردن درباره مشکلات و موضوعات گذشته می‌پردازم و حسرت می‌خورم.
۳۶	من درست خود را به همان صورتی که هستم دوست دارم.
۳۷	اگر چه در زندگی اشتباهات زیادی داشتم، با این حال به خود افتخار می‌کنم.
۳۸	معتقدم نیرویی در همه آنچه انجام می‌دهم و هستم نهفته است.
۳۹	قدرتی عظیم در کار این جهان حکمفرماست.
۴۰	اعتماد به نفس دارم.
۴۱	احساس می‌کنم که زندگی هر روز بهتر از دیروز است.
۴۲	معتقدم که: قطره‌ای کز جویباری بگذرد / از پی انجام کاری می‌رود.

نمره گذاری پرسشنامه هوش معنوی

پرسشنامه هوش معنوی بر اساس طیف لیکرت می‌باشد که از ۱ تا ۵ نمره گذاری شده است.

به دو طریق می‌توان از تحلیل پرسشنامه هوش معنوی استفاده کرد

1. تحلیل بر اساس مولفه‌های پرسشنامه

2. تحلیل بر اساس میزان نمره به دست آمده

اما این شیوه نمره گذاری در مورد سوالات ۱، ۲، ۳، ۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۳، ۱۴، ۱۵، ۱۹، ۲۰، ۲۶ و ۳۵ معکوس شده و به صورت زیر در خواهد آمد

مخالقم	كاملا مخالفم	گزینه
۴	۵	امتیاز

تحلیل بر اساس مولفه های پرسشنامه

به این ترتیب که ابتدا پرسشنامه ها را بین جامعه خود تقسیم و پس از تکمیل پرسشنامه ها داده ها را وارد نرم افزار اس پی اس کنید. البته قبل از وارد کردن داده ها شما باید پرسشنامه را در نرم افزار اس پی اس تعریف کنید و سپس شروع به وارد کردن داده ها کنید.

چگونگی کار را برای شفافیت بیشتر به صورت مرحله به مرحله توضیح می دهیم

مرحله اول. وارد کردن اطلاعات تمامی سوالات پرسشنامه (دقت کنید که شما باید بر اساس طیف لیکرت عمل کنید مثلا اگر شخصی سوال ۷ پرسشنامه را خیلی کم انتخاب کرده است شما باید در پرسشنامه در جلوی سوال ۷ عدد ۱ (خیلی کم) را بگذارید.

مرحله دوم. پس از وارد کردن داده های همه سوالات، سوالات مربوط به هر مولفه را کمپیوت (compute) کنید. مثلا اگر مولفه اول X و سوالات آن ۱ تا ۷ است شما باید سوالات ۱ تا ۷ را compute کنید تا مولفه x ایجاد شود.

به همین ترتیب همه مولفه ها را ایجاد کنید و پس از این کار در نهایت شما باید همه مولفه ها که ایجاد کردید را با هم compute کنید تا این بار متغیر اصلی تحقیق به وجود بیاید که به طور مثال متغیر مدیریت دانش یا ... است.

مرحله سوم. حالا شما هم مولفه‌ها را به وجود آورده اید و هم متغیر اصلی تحقیق را؛ حالا می‌توانید از گزینه آنالیز هر آزمونی که می‌خواهید برای این پرسشنامه (متغیر) بگیرید.

مثلا می‌توانید آزمون توصیفی (میانگین، انحراف استاندارد، واریانس) یا می‌توانید آزمون همبستگی را با یک متغیر دیگر بگیرید.

تحلیل بر اساس میزان نمره پرسشنامه

بر اساس این روش از تحلیل شما نمره‌های به دست آمده را جمع کرده و سپس بر اساس جدول زیر قضاوت کنید.

توجه داشته باشید میزان امتیاز های زیر برای یک پرسشنامه است در صورتی که به طور مثال شما ۱۰ پرسشنامه داشته باشید باید امتیاز های زیر را ضربدر ۱۰ کنید

مثال: حد پایین نمرات پرسشنامه به طریق زیر بدست آمده است

تعداد سوالات پرسشنامه ضربدر ۱ = حد پایین نمره

حد پایین نمره

حد متوسط نمرات

۴۲

۱۲۶

- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۴۲ تا ۸۴ باشد، میزان هوش معنوی در این جامعه ضعیف می‌باشد.
- در صورتی که نمرات پرسشنامه بین ۸۴ تا ۱۲۶ باشد، میزان هوش معنوی در سطح متوسطی می‌باشد.
- در صورتی که نمرات بالای ۱۲۶ باشد، میزان هوش معنوی بسیار خوب می‌باشد.

روایی و پایایی پرسشنامه هوش معنوی

قابلیت اعتماد یا پایایی یک ابزار عبارت است از درجه ثبات آن در اندازه گیری هر آنچه اندازه می گیرد یعنی اینکه ابزار اندازه گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می دهد.

شایان ذکر است که بدیع و همکاران (۱۳۸۹) برای محاسبه پایایی پرسشنامه هوش معنوی از دو روش آلفای کرونباخ و تنصیف استفاده نموده اند که مقدار آن برای کل پرسشنامه به ترتیب برابر با ۰/۸۵ و ۰/۷۸ بدست آمده و این بیانگر پایایی قابل قبول پرسشنامه یاد شده می باشد. در کل، ضرایب پایایی مقیاس هوش معنوی بین ۰/۶۹ تا ۰/۸۵ نوسان دارد که بیانگر ضرایب پایایی قابل قبول می باشد. همچنین برای تعیین اعتبار پرسشنامه یاد شده نمره آن با نمره سؤال ملاک همبسته شده و مشخص گردید که رابطه مثبت و معنی داری بین آنها وجود دارد (۰/۵۵ = r) که نشان می دهد پرسشنامه هوش از اعتبار مناسبی برخوردار است. در پایان نامه ابراهیمی کوه بنانی (۱۳۹۰) پایایی پرسشنامه هوش معنوی بدیع با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد که مقادیر آن در جدول زیر ارائه گردیده است:

نام متغیر

هوش معنوی

منبع:

بدیع، علی؛ سواری، الهام؛ باقری دشت بزرگ، نجمه و لطیفی، وحیده (۱۳۸۹). ساخت و اعتباریابی پرسشنامه هوش معنوی. اولین همایش ملی روانشناسی دانشگاه پیام نور تبریز.

ابراهیمی کوه بنانی، شهین، (۱۳۹۰)، رابطه هوش هیجانی و هوش معنوی با رضایت از زندگی در دانش آموزان تیز هوش دختر دبیرستانی شهر بیرجند، پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد رشته روان شناسی و آموزش کودکان استثنائی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قاینات.

زمانلو، شیوا؛ خادمی، علی (۱۳۹۲). جایگاه هوش معنوی در سلامت روانی کارکنان، نشریه تعالی تخصصی مدیریت، سال سوم، شماره ۱۹ و ۲۰